

ערכה את המדור: דר' מיכל אהרונוביץ

במדור זה מוצגים תקצירים מתורגמים לעברית של מאמרים אשר פורסמו בספרות העולמית. על פי חוזי זכויות היוצרים של כתבי העת המוגדרים 'open access' (גישה פתוחה), אין צורך בהסכמת מערכות כתבי עת אילו לתרגום ופרסום התקצירים בעברית. במקרה של תקצירים שהופיעו בכתבי עת שאינם בגישה פתוחה, מערכת כתב העת של העמותה לקידום הפיזיותרפיה בישראל קיבלה אישור פורמלי לפרסם את התקציר המתורגם לעברית מעורכי כתבי העת הרלוונטיים. יש לציין כי מערכת כתב העת שלנו אחראית על תרגום התקצירים ועל כל שגיאה או שינוי במהות התכנים הנובעים מתהליך התרגום מאנגלית לעברית.

קול קורא: נשמח אם קוראי כתב העת יפנו את תשומת ליבנו למאמרים עדכניים אשר הופיעו בספרות העולמית ואשר עשויים לעניין את ציבור הקוראים שלנו. **במיוחד נשמח לפרסם כאן תקצירי מאמרים שפורסמו בספרות העולמית אשר עמיתים מישראל היו שותפים בהכנתם.**

משתתפים: מעריכים - 21 מדריכים קליניים; נבדקים - 30 סטודנטים לתואר ראשון בפיזיותרפיה.

שיטות: ה-APP תורגם לעברית בשיטת תרגום-תרגום-מחדש. המדריכים הקליניים הוכשרו בקצרה לשימוש ב-APP לפני תחילת המחקר. לאחר 8 שבועות של התנסות קלינית, כל סטודנט הוערך על ידי 2 מדריכים קליניים, שכל אחד מהם השתמש בכלי הערכה המשמש כיום וב-APP המתורגם. ה-ICC (Intraclass correlation coefficient) שימש למדידת המהימנות בין המדרגים של ה-APP.

אלפא של קרונבאך שימש למדידת העקביות הפנימית של חלקי ה-APP. אחוז ההסכמה בין המדרגים נמדד עבור כל פריט.

תוצאות: ה-ICC עבור ה-APP כולו היה 0.88 (רווח בר סמך של 95%: 0.77-0.94). אלפא של קרונבאך של העקביות הפנימית של קטעי ה-APP נע בין 0.65 ל-0.93. הסכמה מדויקת בין מעריכים, לגבי 12 מתוך 20 הסעיפים הייתה זהה ב-63% או יותר מהמקרים.

דיון ומסקנה: ה-ICC עבור הציון הכולל ב-APP המתורגם היה דומה לזה של ה-APP המקורי ואחוז ההסכמה בין מעריכים היה מעט נמוך מזה של הגרסה המקורית. סיבה אפשרית לממצא האחרון, עשויה להיות הניסיון המוגבל של המדריכים בכלי הערכה זה. האמינות בין המדרגים והתוקף של הגרסה

Establishing the Reliability of a Tool for Assessing Israeli Physical Therapy Students' Clinical Performance

Shwartz D, Jacob T

Journal of Physical Therapy Education. 2019; 33(3):243-248

ביסוס המהימנות של כלי הערכת הביצועים הקליניים של סטודנטים לפיזיותרפיה בישראל*

תקציר

מבוא: הערכת יכולות הסטודנטים במסגרת קלינית מחייבת שימוש בכלי הערכה תקפים ומהימנים.

בכלי הערכה המשמש כיום למטרה זו בכל תכניות הלימודים לתואר ראשון בפיזיותרפיה בישראל, עדיין לא הוערכו פרמטרים אלו. מטרת מחקר זה הייתה למצוא כלי הערכה מבוסס, לתרגם אותו לעברית, לקבוע את המהימנות בין המדריכים הקליניים (inter-rater reliability) של הגרסה המתורגמת ולבדוק האם היא יכולה לשמש כתחליף הולם לכלי הערכה הקיים. סקירת הספרות העלתה כי (APP) Assessment of Physiotherapy practice הנו כלי הערכה מבוסס, תקף ומהימן.

אקראי מבוקר (randomized controlled trials) השפעות אימון באמצעות VR על חולים עם מ"פ. מטה אנליזה בוצעה על נתוני המחקרים שנכללו. הסקירה השיטתית נערכה בהתאם להנחיות של PRISMA ונרשמה במסד הנתונים של PROSPERO (CRD42018110264).

תוצאות: ששה עשר מאמרים שכללו 555 משתתפים עם מ"פ נכללו בניתוח הנתונים. אימוני שיקום באמצעות VR הובילו לביצוע טוב יותר מאימוני שיקום קונבנציונאליים או מסורתיים בשלושה היבטים: אורך צעד ואורך פסיעה (SMD = 0.72; 95% CI = 0.40,1.04; Z = 4.38; p<0.01) שיווי משקל

(SMD = 0.22; 95% CI = 0.01,0.42; Z = 2.09; p = 0.037) וניידות

(MD = -1.95; 95% CI = -2.81, -1.08; Z=4.41; p<0.01) לא הייתה השפעה על מדד הליכה דינמית (Dynamic Gait Index) (SMD = -0.15; 95% CI = -0.50,0.19; Z = 0.86; p = 0.387)

ועל מהירות ההליכה (SMD = 0.19; 95% CI = -0.03,0.40; Z = 1.71; p = 0.088)

לגבי התוצאות המשניות, בהשוואה לקבוצת הביקורת, אימוני שיקום באמצעות VR הראו השפעות משמעותיות יותר על שיפור איכות החיים

(SMD = -0.47; 95% CI = -0.73, -0.22 ; Z = 3.64; p<0.01) רמת הביטחון

(SMD = -0.73; 95% CI = -1.43, -0.03; Z = 2.05; p = 0.040) ותסמינים נוירו-פסיכיאטריים

(SMD = -0.96; 95% CI = -1.27, -0.65; Z = 6.07 p<0.01) נמצאו השפעות דומות בין שיטות האימון על תפקוד מוטורי גלובלי (SMD = -0.50; 95% CI = -1.48,0.48; Z=0.99; p=0.32)

פעילויות יום יומיות (SMD = 0.25; 95% CI = -0.14,0.64; Z = 1.24; p = 0.216) ותפקוד קוגניטיבי

(SMD = 0.21; 95% CI = -0.28,0.69; Z = 0.84; p = 0.399) במהלך ההתערבויות שנבדקו, ארבעה חולים פיתחו סחרחורת קלה וחולה אחד פיתח סחרחורת קשות והקאות.

מסקנות: תוצאות המחקר מעידות כי לא רק שאימוני שיקום באמצעות VR יכולים להשיג את אותה השפעה של אימוני שיקום קונבנציונאליים, אימון באמצעות VR יכול לשפר באופן משמעותי יותר מזדי הליכה ושיווי משקל בקרב חולים עם

המתורגמת של ה-APP, מבססת אותה כתחליף טוב לכלי ההערכה הקיים.

מילות מפתח: חינוך בפזיזותרפיה, APP, הערכה קלינית, תרגול קליני.

*קישור לשאלון בעברית והוראות למילוי הטופס ניתן למצוא באתר העמותה לקידום הפזיזותרפיה בקבוצת העניין בנושאי הדרכה קלינית: <http://www.ipts.org.il/?CategoryID=540>

Effects of virtual reality rehabilitation training on gait and balance in patients with Parkinson's disease: A systematic review

Lei C, Sunzi K, Dai F, Liu X, Wang Y, Zhang B, He L, Ju M.

PLoS One. 2019; Nov 7,14 (11)

השפעות אימוני שיקום באמצעות מציאות מדומה על הליכה ושיווי משקל בקרב מטופלים עם מחלת פרקינסון: סקירה שיטתית

תקציר

מטרה: בשנים האחרונות נערכו מחקרים במטרה לבחון האם מציאות מדומה (VR) יכולה לשמש ככלי טיפולי בשיקום נוירולוגי. עם זאת, יעילות ההשפעה של טכנולוגיית VR על חולים עם מחלת פרקינסון (מ"פ) עדיין נותרה שנויה במחלוקת. על מנת לספק בסיס מדעי איתן יותר לשיקום מצבם של חולים עם מ"פ, ערכנו סקירה שיטתית של מחקרים העוסקים בשיקום חולים עם מ"פ באמצעות VR תוך התמקדות בשיפור הליכה ושיווי משקל.

שיטות: חיפוש מקיף נערך באמצעות בסיסי הנתונים הבאים: Cochrane, CINAHL, PubMed, Web of Science ו-Embase ו-CNKI (תשתית הידע הלאומית של סין). נכללו מאמרים שפורסמו לפני 30 בדצמבר 2018, ובחנו במחקר

מדדי התוצאה שנקבעו מראש כללו: שינויים ב-HRQoL, שנמדדו בעזרת Questionnaire Short Form Health Survey (SF-36), לחץ דם, דופק מנוחה ורמות שומנים בדם. ניתוח התוצאות בוצע על בסיס כוונה לטפל (intention to treat).

תוצאות: ההתערבות הביאה להשפעה מובהקת על סיכום ציון המרכיב המנטלי של SF-36 ותת הסקלה למדידת בריאות נפשית (MH) ($P < 0.05$ לשניהם), בהשוואה לקבוצת הביקורת. באופן ספציפי, קבוצת ההתערבות הגדילה את ציון ה-mental component summary שלה ב-6.3 נקודות (רווח בר סמך של 95% $CI = 0.3 - 12.3$) וציון הבריאות הנפשית שלה ב-6 נקודות (95% $CI = 1.7 - 10.4$), בהשוואה לקבוצת הביקורת. יתר על כן, השפעות מובהקות נמצאו במדדי דופק מנוחה, כולסטרול כללי וכולסטרול LDL ($p < 0.05$ בכולם).

מסקנה: הוכח, כי 10 שבועות של אימוני אינטרוולים נמרצים כהתערבות יחידה, די היה בה בכדי לשפר את ההיבטים הנפשיים של HRQoL, שמהווים היבט קריטי של הזדקנות בריאה, באנשים מבוגרים עם השמנת יתר מרכזית. השפעות חיוביות נצפו גם על סמני סיכון קרדיו-מטבוליים.

מילות מפתח: פעילות גופנית, הזדקנות, בריאות נתפסת, שומנים בדם

מ"פ. לסיכום, כאשר ההשפעה של אימוני שיקום מסורתיים על הליכה ושיווי משקל של חולים עם מ"פ אינה מספיק טובה, אנו מאמינים כי יש לשקול שימוש באימון באמצעות VR כטיפול אלטרנטיבי. יש צורך במחקרים איכותיים (אקראיים מבוקרים) רב-מרכזיים, עם מספר משתתפים גדול כדי לבסס יותר, על סמך ראיות מדעיות את היתרון הפוטנציאלי של שיקום חולים במ"פ באמצעות מציאות מדומה.

Effects of interval training on quality of life and cardiometabolic risk markers in older adults: a randomized controlled trial

Ballin M, Lundberg E, Sörlén N, Nordström P, Hult A, Nordström A.

Clinical Interventions in Aging. 2019; Sep 4, 14:1589-1599

השפעות של אימוני אינטרוולים על איכות חיים וסמני סיכון קרדיו-מטבוליים אצל קשישים: ניסוי מבוקר אקראי

תקציר

מטרה: לבחון את ההשפעות של 10 שבועות של אימוני אינטרוולים, בקרב אנשים מעל גיל 70, הסובלים מהשמנת יתר מרכזית.

משתתפים ושיטות: ניסוי מבוקר אקראי (ClinicalTrials.gov, registration, no. NCT03450655), כלל 77 גברים ונשים בני 70 המתגוררים בקהילה, עם השמנת יתר מרכזית המוגדרת כ- $1 < \text{ק"ג} < 2$ ק"ג רקמת שומן בטני לנשים ו- $2 < \text{ק"ג} < 2$ ק"ג לגברים. למשתתפים בקבוצת הניסוי הוצעה תכנית מדורגת של אימוני אינטרוולים, שהתבצעה שלוש פעמים בשבוע למשך 10 שבועות. המשתתפים בקבוצת הביקורת התבקשו לשמור על שגרת חייהם היומיומית. כל המשתתפים קיבלו המלצות מותאמות אישית לאורח חיים, שהתמקדו בתזונה ופעילות גפנית שניתנו במועד אחד במהלך 12 החודשים שקדמו לתחילת הניסוי.

תוצאות: נכללו שבעה מחקרים שכללו 276 משתתפים לאחר אירוע מוחי. מטא-אנליזה הראתה השפעה מובהקת של AOT בשיפור התפקוד המוטורי של הגף העליון בחולים לאחר שבץ מוחי (SMD = 0.35; 95% CI, 0.10 to 0.61, I2 = 10.14%; p = 0.007).

מסקנות: נראה כי ה-AOT מהווה התערבות יעילה לשיפור התפקודים המוטוריים של הגף העליון באנשים לאחר אירוע מוחי. מחקרים נוספים נדרשים על מנת לחקור את המנגנון העצבי העומד בבסיס השפעות ה-AOT.

The effects of action observation training on improving upper limb motor functions in people with stroke: A systematic review and meta-analysis

Zhang B, Kan L, Dong A, Zhang J Bai Z, Xie Y, Liu Q, Peng Y

PLoS One. 2019; Aug 30, 14(8)

ההשפעות של אימוני צפייה בפעולה על שיפור תפקודי המוטוריקה של הגפיים העליונות, אצל אנשים עם אירוע מוחי: סקירה שיטתית ומטא-אנליזה

תקציר

רקע ומטרה: אימוני צפייה בפעולה (action observation training, AOT) משמשים כהתערבות חדשה לשיפור התפקודים המוטוריים של הגפיים העליונות אצל אנשים עם אירוע מוחי. הסקירה השיטתית והמטא-אנליזה הנוכחית נועדו לבדוק את ההשפעות של AOT על שיפור תפקודי המוטוריקה של הגפיים העליונות בקרב אנשים לאחר אירוע מוחי.

שיטות: נעשה חיפוש בעשרה מאגרי מידע אלקטרוניים, במטרה לזהות ניסויים מבוקרים אקראיים (RCTs) שבדקו את ההשפעות של AOT על התפקוד המוטורי של הגפיים העליונות באנשים לאחר אירוע מוחי. האיכות המתודולוגית של המחקרים הכלולים הוערכה על ידי הכלי Risk of Bias מתוך Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions. מטא-אנליזה של השפעות אקראיות בוצעה על ידי יצירת מאגר של ה-*standardized mean difference* (SMD) של תוצאות המוטוריקה של הגפיים העליונות.